

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maitohygienialain 23 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maitohygienialakia muutettavaksi siten, että lain kahden säännöksen välillä vallitseva tulkintaristiriita poistetaan. Kysymyksessä on lakitekninen muutos. Kunnat olisivat edelleen velvollisia ottamaan alueellaan sijaitsevien laitosten valvonnan kannalta tarpeelliset näytteet ja tutkimaan ne,

mutta kuntien olisi yksiselitteisesti perittävä maksu tästä näytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maitohygienialain (671/94) 22 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä alueellaan sijaitsevien laitosten säännöllinen valvonta. Lain 23 §:n 1 momentissa säädetään, että kunta on velvollinen kustannuksellaan ottamaan raakamaidosta, raaka-ainemaidosta, lämpökäsitelystä kulutusmaidosta ja maitopohjaisista tuotteista tarvittavat näytteet niiden elintarvikehygieenisen laadun toteamiseksi sekä laitosten omavalvonnan ja laitoksen velvollisuutena olevan näytteenoton ja -tutkimisen valvontaa varten. Valvonnan kannalta tarpeelliset näytteet tulee ottaa ja tutkia siis valvontaviranomaisen eli kunnan kustannuksella.

Edellä mainitut pykälät sisältyvät 15 päivänä heinäkuuta 1994 annettuun maitohygienialakiin, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Maitohygienialakia jouduttiin kuitenkin Suomen Euroopan unioniin (EU) liittymisen vuoksi muuttamaan jo ennen sen voimaantuloa 31 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla maitohygienialain muuttamisesta (1564/94). Maitohygienialakiin tehtiin muun muassa Euroopan yhteisön (EY) eläinlääkintäsäädösten edellyttämät rajatarkastuksia ja valvonnasta

perittäviä maksuja koskevat muutokset. Muualta EY:n alueelta Suomeen tuotavia maitoa ja maitopohjaisia tuotteita ei enää tarkasteta rajalla muutoin kuin poikkeustapauksissa. Tarkastus suoritetaan siinä yksikössä, johon kyseiset elintarvikkeet on ensiksi tuotu. Tarkastuksessa noudatetaan samoja menettelytapoja kuin mitä maitohygienialain mukaan noudatetaan Suomessa valmistettujen tai muutoin käsiteltyjen tuotteiden valvonnassa.

Muutoslailla muutettiin myös lain 45 §:n 1 momenttia siten, että niihin suoritteisiin, joista kunta perii toiminnanharjoittajalta maksun, lisättiin laitosten valvontaan liittyvä näytteenotto ja näytteiden tutkiminen. Maksu koskee sekä kotimaassa valmistettuja tai käsiteltyjä tuotteita että muualta EY:n alueelta Suomeen toimitettujen tuotteiden valvontaan liittyvää näytteenottoa ja tutkimusta. EY:n muista jäsenvaltioista Suomeen toimitettujen maidon ja maitopohjaisten tuotteiden valvonnan siirtyminen kunnan velvollisuudeksi katsottiin lisäävän myös kunnan valvontaviranomaisten työmäärää ja kustannuksia, joten kunnille säädettiin velvollisuus periä maksu myös valvontaan liittyvästä näytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta. Samalla kuitenkin lain 23 §:n 1

momentti jätettiin ennalleen. Siten nykyisin on voimassa sekä säännös, jonka mukaan näytteet otetaan ja tutkitaan kunnan kustannuksella, että säännös, jonka mukaan kunta perii tästä näytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta maksun.

Koska voimassa olevan lain 23 §:n 1 momentin ja 45 §:n 1 momentin voidaan katsoa olevan ristiriidassa keskenään, ehdotetaan 23 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että siitä poistetaan kunnan velvollisuus ottaa ja tutkia näytteet kunnan kustannuksella. Muutoin pykälä jätettäisiin ennalleen ja siinä säädettäisiin vain siitä, minkälaisia näytteitä kunnan tulisi ottaa ja minkä vuoksi.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat vähäiset, sillä yleensä kunnat ovat tulkintaristiriidasta huolimatta 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen noudattaneet maitohygienialain 45 §:n 1 momentin säännöstä ja perineet laitoksilta

maksun valvontaan liittyvästä näytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta. Esityksellä ei ole organisaatioon eikä henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunto Suomen Kuntaliitolta, Elintarviketieteellisyysliitolta, Kaupan Keskusliitolta ja Suomen Päivittäistavarakauppahdistykseltä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maitohygienialain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun maitohygienialain (671/94) 23 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Kunta on velvollinen *kustannuksellaan* ottamaan raakamaidosta, raaka-ainemaidosta, lämpökäsitellystä kulutusmaidosta ja maitopohjaisista tuotteista tarvittavat näytteet niiden elintarvikehygieenisen laadun toteamiseksi sekä laitosten omavalvonnan ja laitoksen velvollisuutena olevan näytteenoton ja -tutkimisen valvontaa varten. Tutkimustulokset on välittömästi toimitettava laitokselle.

Ehdotus

23 §

Kunta on velvollinen ottamaan raakamaidosta, raaka-ainemaidosta, lämpökäsitellystä kulutusmaidosta ja maitopohjaisista tuotteista tarvittavat näytteet niiden elintarvikehygieenisen laadun toteamiseksi sekä laitosten omavalvonnan ja laitoksen velvollisuutena olevan näytteenoton ja -tutkimisen valvontaa varten. Tutkimustulokset on välittömästi toimitettava laitokselle.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 _____.*

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.